

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 32 КВ
Дата 17-02-2021г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ „БЪЛГАРСКО ЧЕРНОМОРИЕ“,
с адрес: гр. Поморие, кв. „Свобода“, бл. 15, вх. А, партер
чрез **АНЕЛИЯ ИВАНОВА** – председател на Управителния съвет

ОТНОСНО: Конституционно дело № 14/ 2020 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с поканата, отправена с Определение от 19.01.2021 г. по к. д. № 14/ 2020 г., изразяваме настоящото становище по искането на тричленен състав на ВАС за установяване на противоконституционност на чл. 12, ал. 7 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

Национална асоциация „Българско Черноморие“ счита искането за основателно по следните съображения:

1. Въведената с чл. 12, ал. 7 ЗБР необжалваемост на заповедите на министъра на околната среда и водите за обявяване на защитени зони, е противоконституционна. Разпоредбата противоречи на **чл. 120, ал. 2 КРБ**, който предоставя на гражданите и юридическите лица правото да обжалват всички административни актове, които ги засягат.

През 2014 г. е тълкуван текстът на чл. 120, ал. 2 от Конституцията, като Конституционният съд на Република България приема, че тази разпоредба дава правото на законодателя по изключение при спазване на изискванията за съразмерност, включително задължителните за страната международни стандарти за достъп до съдебна защита, със закон да предвиди необжалваемост пред съд на изрично посочена категория административни актове само когато това е необходимо за опазване на основите на конституционния ред или на други особено важни обществени интереси като осигуряването на отбраната и сигурността на страната, както и осъществяването на принципите и целите на нейната

външна политика (Решение № 14 от 4.11.2014 г. на КС по к. д. № 12/ 2014 г.).

Съдебният контрол върху актовете на изпълнителната власт е особено важна проекция на принципа за разделението на властите, носеща конструкция в системата от гаранции за правовата и демократична държава. Поради това предвидената в чл. 12, ал. 7 ЗБР необжалваемост отслабва способността на административното правосъдие да бъде защитник на обикновения човек срещу незаконосъобразните действия и произвола на държавните органи.

Освен това, Конституционният съд на Република България в Решение № 13 от 22 юли 1993 г. по к. д. № 13/ 93 г. приема, че конституционно установеният контрол за законност върху актовете и действията на административните органи е израз на правозащитната функция на правовата държава. Чрез нея се осъществява принципът на законността в сферата на държавното управление - чл. 4, ал. 1 от Конституцията. При издаването на административни актове държавните органи са задължени да спазват Конституцията и законите на страната. Съдебният контрол, предвиден в чл. 120 от Конституцията, изразява цялостното обвързване на упражняването на държавната власт от нормите на правото. Правозащитната функция тук осигурява законосъобразното упражняване на държавната власт. Съдебният контрол над административните актове е в интерес на държавата и нейните органи.

2. Лишаването от право на достъп до съд и от ефективни средства за защита на правата на гражданите и юридическите лица по отношение на заповедите за обявяване на защитени зони, е в противоречие и с чл. 6 и чл. 13 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС).

КЗПЧОС е ратифицирана по конституционен ред със закон, приет на 31 юли 1992 г. (обн. в ДВ, бр. 66/ 14.08.1992 г.), обнародвана е в ДВ (бр. 80/ 02.10.1992 г.) и по силата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България е част от вътрешния ни правопорядък. Съгласно чл. 149, ал. 1, т. 4 КРБ КС разполага с изричното правомощие да се произнася по съответствието на законите с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които България е страна.

Чл. 12, ал. 7 ЗБР лишава гражданите и юридическите лица от право на достъп до съд и до ефикасни вътрешноправни средства за защита,

закрепени в КЗПЧОС, поради което разпоредбата е противоконституционна.

3. Считаме за изцяло приложими и относими съображенията на КС, изложени в **Решение № 14 от 15.10.2020 г. по к. д. № 2/ 2020 г.** по повод обжалваемостта на общите устройствени планове.

Заповедите на министъра на околната среда и водите за обявяване на защитени зони безспорно засягат гражданите и юридическите лица, чиито имоти са включени в тях. Задължителен реквизит на заповедите са забраните и/ или ограниченията на дейности, които обосновават и засягането на правната сфера на лицата.

За да се изясни съдържанието на това „засягане“, Конституционният съд тълкува разпоредбата на чл. 120, ал. 2 в неразривна връзка и с чл. 56 от Конституцията. В чл. 56 е уредено основното право на защита на всеки гражданин, *„когато са нарушени или застрашени неговите права или законни интереси“*. Административният акт „засяга“ по смисъла на чл. 120, ал. 2 КРБ граждани и юридически лица, когато нарушава или застрашава техни права или законни интереси. Това обективно нарушаване или застрашаване на субективно право или законен интерес на гражданин или юридическо лице е материалноправното основание за включване на административния акт в кръга на съдебно обжалваемите актове. Същевременно това материалноправно основание легитимира процесуалноправния интерес от съдебното обжалване на административния акт (Решение № 21 от 26.10.1995 г. по к. д. № 18/ 1995 г.).

По тази причина преграждането на пътя към съдебно обжалване на заповедите за обявяване на защитени зони е лишено от конституционна легитимност, тъй като не е обусловено от висша конституционна ценност, в името на която правото на защита да отстъпи.

Предвид горното, считаме че разпоредбата на чл. 12, ал. 7 ЗБР следва да бъде обявена за противоконституционна.

С УВАЖЕНИЕ

(Анелия Иванова)